



הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף י"ג ע"א

לתנאים דלהלן (אליבא דשמואל) מתי מעברים את השנה?

לר' יהודה	כשנופלת תקופת תשרי ביום	והאם יום תקופה גומר או מתחיל
לר' יוסי	שבעה עשר ¹	מתחיל ²
	עשרים ושנים ³	מתחיל

לתנאים דלהלן (אליבא דהברייתא) מתי מעברים את השנה? [לשיטת רש"י⁴]. (המשך הטבלא בעמ' השני)

	כשנופלת תקופת תשרי ביום	והאם יום תקופה גומר או מתחיל
לתנא קמא	שבעה עשר	(מתחיל) לא מסיימי ⁵
לר' יהודה	עשרים ואחד	גומר ⁶
לר' יוסי	עשרים ושנים ⁷	מתחיל

¹ שמואל סובר שר' יהודה אומר שמעברים את השנה מתי שתקופת תמוז חסרה ט"ז ימים מחודש תשרי, והיינו ט"ז ימים שלמים, ונופלת התקופה ביום י"ז בתשרי. והטעם, דס"ל לר' יהודה דבעינן כל חול המועד שהוא זמן הראוי לאסיפה של דבר האבד – בתקופה חדשה, וכאן חסר ליום ט"ז ולכך מעברים.

² ע"כ ס"ל כן, דאל"כ למה אומר שחסרה תקופת תמוז ט"ז ימים, אפי' אם חסרה ט"ו יום ג"כ נצטרך לעבר אם יום תקופה גומר, פ"י דהגם אם תפול התקופה ביום ט"ז בתשרי – לצד שיום תקופה גומר – הרי הוא נחשב מתקופת תמוז, ואין לנו לכל החג בתקופה חדשה.

³ והיינו שמתחלת התקופה החדשה ביום כ"ב תשרי – שמיני עצרת, והגם שס"ל שיום תקופה מתחיל ונחשב מתקופה חדשה, מ"מ הרי תקופת תמוז חסרה כ"א ימים שלמים מחודש תשרי, ואין אפי' מקצת מחול המועד בתקופה החדשה.

⁴ דלר"ת בתד"ה ורבי, ס"ל שבכולם מלמטה למעלה קא חשיב, והיינו כשאומר חסרה ט"ז – מעברים – כוונתו לא על ט"ז בעצמו (דלא עד בכלל), אלא כשיעברו י"ז שלמים ויפול יום התקופה ביום י"ח אז יעברו.

⁵ הנה רש"י פירש בד"ה ששה עשר, שלת"ק נופלת התקופה בשעה עשר, ולפי"ז ס"ל שיום שנופלת בו התקופה הוא מתחיל לימי התקופה החדשה, ולכך מיירי שנופלת התקופה בשבעה עשר כי ס"ל שכל ימי חול המועד של סוכות בעינן מתקופה חדשה, ולכן צריך לעבר לשנה כי יום ט"ז הוא מתקופת תמוז. אמנם למסקנא הקשתה הגמ' דת"ק היינו ר' שמעון, ואמרה איכא בינייהו יום תקופה מתחיל יום תקופה גומר – ולא מסיימי, והיינו שיתכן שמה שאמר תנא קמא ששה עשה – כוונתו ג"כ שנופלת בו התקופה, ומה שאמר ר' שמעון ששה עשר – כוונתו שתקופת תמוז חסרה ששה עשר יום שלמים ונופלת התקופה ביום שבעה עשר.

⁶ ולכך מעברים, דאף שנפל יום התקופה ביום עשרים ואחד שהוא עדיין מחול המועד, מ"מ כיון שיום תקופה גומר, א"כ נחשב כל היום הזה מתקופת תמוז, ואין לנו אפי' מקצת חג בתקופה חדשה. וזהו דקשיא לשמואל בתרתי, דלשמואל ר' יהודה ס"ל שכוליה חג בעינן ושיום תקופה מתחיל, וכאן בבבביתא אמרין שמקצת חג בעינן ושיום תקופה גומר.



הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

לר' שמעון	ששה עשר	(גומר) לא מסיימי ⁸
לאחרים	לרב שמואל: תקופת ניסן ביום ט"ז ⁹ לרבינא: תקופת תשרי ביום ט"ו ¹⁰	לרב שמואל: מתחיל ¹¹ לרבינא: גומר

סנהדרין דף י"ג ע"ב

למקשן שהקשה – "וליעבריה לאדר" – מה היא הבנתו בסברת אחרים? [תד"ה שמור].

	מתי נופל יום תקופה	עד מתי חדוש הלבנה	יום תקופה מתחיל או גומר
שיטת רש"י	ביום ט"ו	ביום י"ד בחודש ¹²	מתחיל
שיטת תוס'	ביום ט"ו	ביום ט"ו בחודש	גומר ¹³

⁷ וזה שאמר ר' יוסי שאם חסרה תקופת טבת ששה עשר יום ונופלת תקופת ניסן ביום י"ז בניסן מעברים לשנה, היות שאז לפי חשבון החודשים תפול תקופת תשרי ביום כ"ב בתשרי, וכיון שס"ל שיום תקופה מתחיל – לכך אם תפול בכ"א בתשרי הרי שמקצת חג בתקופה ולא צריכים לעבר.
⁸ כנ"ל בהערה על דברי ת"ק עיי"ש.

⁹ אחרים אומרים מיעוט, ולכאורה הכוונה שאם חסר י"ד ימים שהוא מיעוט החודש מהתקופה מעברים וביארה הגמ' שלא קאי אתשרי, דהא אפי' אם יום תקופה גומר וכל החג בעינן מתקופה חדשה, נופל יום התקופה ביום חמשה עשר, ומיום ששה עשר שהוא תחילת חול המועד מתחיל תקופת תשרי. ולכך ע"כ שמיירי בתקופת ניסן, ומדין שצריך שתפול התקופה החדשה של ניסן בימי חדוש הלבנה. אלא שהוקשה לגמ' דאפשר לעבר לאדר ולמה צריך לעבר את השנה ולדחות למועדים בחודש שלם. ותירצה שאחרים מלמטה למעלה מחשבים, וכשאמרו י"ד ימים נתכוונו שעד י"ד ימים חסרים מעברים ולא עד בכלל, וא"כ העיבור הוא כשחסרים חמשה עשר ימים שלמים ונפלה תקופת ניסן ביום ט"ז בניסן, שאז גם אם נעבר לאדר עדיין יפול יום התקופה בט"ו, ואינו בימי חדושה של הלבנה. אבל אם חסרה י"ד ימים ונופל יום תקופה בט"ו לא מעברים לשנה, כיון שאפשר לעבר את אדר ואז יפול יום תקופה ביי"ד, והיות שיום תקופה מתחיל הרי שחלה תקופת ניסן בחידושה של לבנה.

¹⁰ והיינו שס"ל בדעת אחרים דבעינן כל החג כולו כולל יו"ט הראשון של החג בתקופה חדשה של תשרי, לכך אם חסרה תקופת תמוז י"ד יום, ונופל יום תקופת תשרי בט"ו תשרי, ויום תקופה הוא גומר ושייך לתקופת תמוז, א"כ אין לנו לכל החג עם יום הראשון שלו בתקופת תשרי.

¹¹ כן הוא שיטת רש"י. ולתוס' ד"ה שמור, יום תקופה גומר, ועי' בטבלא הבאה.

¹² וכיון שכן אין תקופה חדשה בחידושה של לבנה, ועל זה הקשה המקשה דליעבריה לאדר ויחול התקופה בחדושה. והוקשה לתוס' שיתרץ שיום תקופה גומר, וא"כ גם אם נעבר לאדר ותחול התקופה החדשה ביום י"ד, מ"מ כיון שיום תקופה גומר הרי שאותו יום אינו מתקופה חדשה.

¹³ ועתה מיושב הכל, דהגם שחדושה של לבנה עד יום ט"ו, מ"מ כיון שיום תקופה גומר, גם אם יחול התקופה בט"ו עדיין שייך לתקופה הישנה ואין תקופה חדשה בחדושה של לבנה. ועל זה פריך שפיר המקשה, וניעבריה לאדר.